

FÜZESABONYI

A VÁROS ÖNKORMÁNYZATÁNAK TÁJÉKOZTATÓJA

ÜNNEPI PROGRAM

- 16 óra:** Ifjúság úti játszótér átadása
A játszótér átadja: **Dr. Szabó János honvédelmi miniszter**
- 17 óra** Művelődési Központ
Himnusz
Városi zeneiskola műsora
Köszöntő - ünnepi beszédet mond: Dr. Szabó János honvédelmi miniszter, Füzesabony város díszpolgára
Díszoklevelek átadása
Szózat
Helytörténeti gyűjtemény - múzeumi kiállítóhely - ünnepélyes megnyitása a vasútállomás épületében
A múzeumot megnyitja: Sós Tamás, a Heves Megyei Közgyűlés elnöke

Sinka István

ÜDV NÉKED IFJÚSÁG!

Üdv néked, ifjúság! Üdvözlégy magyar nép!
ki lángban és vérben születél meg újra
három nagy éjszakán vad ágyúdörgésben!
Melyik nép írta fel mostanában nevét
így, hogy aranyat adott kezébe Isten uja?
S mely nép beszélt így az önmaga nevében,
mint angyal, mikor a harsonáját fújja?
Bús igájának fájára írja hát,
S mint annyiszor a megsárgult ezer évben
vérrel és vassal tanítja zsarnokát.

(Buda, 1956. október 26.)
(Igazság, 1956. nov. 1.)

Tamás Ervin

Sírkő helyett...

Sötét szemét szemérmesen lehunyta,
mellén kinyílt egy csepp piros virág...
Mosolygott még, mint otthon, ha aludna,
térdét mutatta a ballonkabát.

A nagy csaták kis hőse úgy feküdt ott,
(körötte a szétszórt zsíros kenyér),
ahogy imént járta a barikádot,
hiába hullt golyó, és hullt a vér...

Sötét szemét szemérmesen lehunyta,
mellén kinyílt egy csepp piros virág...
Mellette gőzölgött a szennyvízcsatorna,
de győzelemről dalolt a világ.

Tamási Áron

Magyar fohász

Az idők gyógyító lázában él a magyar. Történelmünk ezer évén át lobog az emberi Génusz üzenete, mely nemzeti hőseink példáit emeli elénk és költőink fénylő szavait idézi.

Nincs módunk kitérni a hűség elől.

Tizenegy éve élünk őrhelyünkön: ezen a földön; szomjazva az emberi és a nemzeti lét igaz voltára. Életünk vágyakozásban az enyhület után, de szomszágunkban itthon a hazugság italát nyújtották nekünk, a világ pedig vegyes főzetekkel kábított minket. Ebben a zavaros veszélyben, a hosszú sóvárgás után, emberi és nemzeti létünkben tehetünk-e mást, mint amit tettünk?

Magunk főztünk enyhítő és étető italt magunknak. A kor, melyben élünk, s amelynek ablakán a jövőbe nézünk, vért csordított ebbe az italba. Örök intelem ez, mely egyformán szól nekünk ma-

gunknak és a világnak. Minket arra int, hogy a kor forradalmát magunknak kellett volna végbe vinnünk. Mivel nem ezt tettük, hanem ajándékba fogadtuk el, olyan esztendőket rakódtak történelmünkre, amelyek hagyományainkat elferdíteni törekedtek, természetünket gúzsba kötötték és jövőnk felől kétségekkel kínoztak. Ebben a hamis és igaztalan állapotban a nép nem találhatta meg nyugodalmát és alkotó erejét bénaság fenyegette.

Ezért kellett megtörténnie annak, ami történik.

A kehely, amelyben magyarok vércseppjei szentelik meg az étető italt, a világot arra inti, hogy nagyobb gonddal és tisztább lélekkel őrkdjék az emberi lét méltósága fölött. A hatalmak, melyek a maguk rendszerében élni jónak és helyesnek látják, adják meg nekünk a lehetőséget; hogy mi is a magunk emberi és nemzeti formánkban

élhessünk. Ez a forma nem más és nem is lesz más, mint a társadalmi demokrácia és a nemzeti függetlenség formája. Ezt a formát, kormányzás dolgában, egy nemzeti kormány tudná a nép akaratával megtölteni; a művelődés szellemével pedig a magyar léleknek azok a mesterei, akik az elmúlt évtized alatt is a nép hűségében éltek.

Szenvedő lélekkel áhítjuk, hogy a rontó harcok megszűnjenek; s kérjük az emberi bölcsesség szellemét, hogy e harcok küzdőit igazságtalan ítélet ne érje.

Méltó életünkért szóban és cselekedetekben a történelemhez fohászkodunk. Fohászkodunk mindnyájan, munkások, parasztok és ifjúság, nemkülönben jövőt álmodó költők, akik mind, és mindig rendületlenül hívei vagyunk hazánknak.

Budapest, 1956. október 26.

(Megjelent az Irodalmi Újságban 1956. november 2-án.)

„Híven az igazsághoz”

Ez volt a címe annak a vezércikknek, ami 1956 október 28-án a Szabad Népből megjelent. (A cikk szerint, ami történt az nem ellenforradalom, hanem nemzeti demokratikus mozgalom, a harc nem a rendszer ellen folyik, hanem a szocialista demokratizmusért, a nemzeti függetlenség biztosításáért.)

Akkor állt ki először a fölkelők mellett Nagy Imre, este a rádióbeszédében bejelentette, hogy Budapestről kivonják a szovjet csapatokat, és tárgyalások kezdődnek az országból való kivonulásukról is, megszüntetik az Államvédelmi Hatóságot, fölemelik az alacsony béreket és nyugdíjakat.

Az egyesült Nemzetek Szervezetének biztosi tanácsa a három nagyhatalom kérésére napirendre tűzi a magyarországi „helyzet” megtárgyalását. S még előtte, 26-án XII. Pius pápa enciklikát ad ki a magyarországi eseményekkel kapcsolatban. Támogatja a fölkelőket, és imádtatja el győzelmükért.

A fenti sorok emlékeztetnek! Hiába volt hát az őszirózsás forradalom, s később az egyház világi fejének fölemelt szava, az

igazáért küzdő nép - ez az elismerést, s figyelmet érdemlő, s kapott nemzet- mit sem jutott előre.

A harc nélküli rendszerváltásnak már a közepében járunk, bent a sűrűjében, s talán ezért-e? - mintha nem látnánk mi sem a fától az erdőt. Mert hogy most is voltak ígérek, könnyen kimondott szavak alacsony bérekről, nyugdíjemelésről.

S ma is vannak névtelen, mindennapi hősök; a hétköznapi kisemberei, akik már régen nem a megélhetésért, hanem a túlélésért küzdenek.

Ebben a korban is, nem is olyan régen, hangzott el II. János Pál pápa szájából ima- értünk, magyarokért.

Még a Nagy Nemzetek is drukkolnak nekünk, csakúgy, mint akkor. Hiszen egyengetik számunkra az utat. Utat Európába. Mi már egyszer megtaláltuk a járható utat. Álmos apánk tudta, hová kell vezetni népét. És vezéreink, meg őseink őrizték, két körömmel védték és életüket adták hazánk boldogulásáért.

Elfelejtettük volna?

Hiszen ez a jobb sorsra érdemes nemzet

ma maga sem tudja, kinek higgyen, menjen-maradjon-e. Keresztutakon téblábolunk.

Jó volna, ha az őszirózsák virágzásakor a mi elménk is nyílna.

És nem csak az októberi hősi halottakra emlékeznénk vissza, hanem eleinkre, azokra a népe iránti hűséggel elkötelezett vezérekre, akik önfeláldozásuk árán sem hagytak cserben népet, nemzetet.

Jó volna, ha lenne ilyen vezetőnk ma is. Akkor talán mi sem szóródnánk szerte szét, eltévelyedve a nyájtól, hanem mennénk a csengő hang után, ami mindig is a hovatartozást, a biztonságot jelezte szívünknek, eszünknek.

Csakhogy! A csengő hang mögött tétek is vannak. Kell, hogy legyenek!

És ezt vállalni muszáj, bármi áron.

Igazsághoz híven...

Hogy a jövő nemzedék kegyelet gyertyái értünk is égjenek.

Hegedűs Erika

Füzesabony építészet-története 1945-2000-ig

I. rész

I./ Bevezetés

A cím építészet történetéről szól. Egy település története sokféle történésből áll össze. Így a természeti környezete is változik. Igaz, hogy a címben jelölt 55 év a természeti környezetben gyakorlatilag jelentéktelen, hacsak éppen nem ez időre esik egy-egy természeti jelenség, pld. földrengés, árvíz, orkán stb.

A mesterséges (vagy művi) környezetben viszont az elmúlt 55 év jelentős változást hozott és nemcsak Füzesabonyban. Durva becslésem szerint a magyarság a Kárpát medencében való tartózkodása alatt sohasem épített annyit, mint a címben jelölt idő alatt. Ez alól egyes településünk ugyan lehet kivétel, például Budapest a kiegészítés utáni fellendülésével, vagy Szeged az árvíz utáni újjáépítésével. Ez alatt az idő alatt (milliószámra) épültek lakások, alap- és közép- sőt felsőfokú intézmények, iskolák, óvodák, egészségügyi, igazgatási, művelődési épületek, új ipar-telepek, új mezőgazdasági telepek, sőt teljesen új város / Dunaújváros, Tiszaújváros, Kazincbarcika és falvak is. Az épületeken kívül a kiszolgáló utak, közutak, víz, villany, gáz, telefon, szennyvíz is megvalósultak, az utóbbiak országos szintű megvalósítása folyamatban van vagy még ezután megvalósítandó feladat. Ezen írásban a művi környezeti változás füzesabonyi eseményeit próbáljuk csokorba kötni. Az aktualitást talán a 2000. mint kerek év szám is adhatja, de talán az előbb említett igen erőteljes építési szakasz is indokolhatja.

Az emberi környezet is változik 55 év alatt. Így módosul maga a lakosság (számában, fajtában, kor összetételben, képzettségi szintben stb.-ben.) Módosul az emberek

közössége (a társadalom), annak együttélési formája, normája (a politika), mely a helyi változásokon kívül az országos és a nemzetközi hatásoktól sem független, így döntő változás az elmúlt 55 évben 1945. és az, ami utána következett (szocialista rendszer), továbbá 1990., előbbi rendszer után. Természetes, hogy a művi környezeti változás az emberi környezet idézi elő. Ezek történetével ezen írás nem kíván foglalkozni, csak jelzi az emberi (társadalmi-politikai) hatást a művi környezeti változásoknál.

A téma címszavainál az építészetben szokásos megnevezést alkalmazzuk. Így az épületek kapcsán sorba vesszük a lakás, a középület, az ipari, a mezőgazdasági épület létesítését. Majd az azokat kiszolgáló út, közmű történetét is ismertetjük, végül ide kívánkozik a képzőművészeti alkotások létesítése is. A tárgyalásnál teljes adatpontosságot nem lehetett kitűzni célul. Ez rengeteg utánjárást és időt igényelne. Ez a történeti írás összefoglaló jellegű kíván maradni. Egy-egy létesítés pontos adatait, igény esetén, külön-külön kell összegyűjteni. Például: építés éve, beruházó, tervező, kivitelező neve, átalakítások leírása, tervi anyagok, térképi anyagok, tulajdonosok változása stb./

Végül utószóba kíváncsi lehet valamilyen értékelés, melyben összevetést lehet készíteni a múlttal, a kisebb-nagyobb környezettel, az elvárható igény-szinttel stb. Ezen írás Sárosi Attila ötlete alapján indult 1999-ben, melyben ő is, mint a városi könyvtár helytörténésze, tevékenyen közreműködött. Személy szerint úgyis, mint a város főépítésze 12 éve, de úgyis, mint az egyes létesítésekkel valamilyen szereposztásban résztvevő építész is úgy éreztem, illő az elmúlt 55 év építészet történetét megírni.

Füzesabony, 1999. november
Dr. Veres Zoltán

2. A városrendezés története

A települések létrejötténél, fejlődésének jelentős szakaszánál mai értelemben vett rendezési terv nem játszhatott szerepet. Maga a település (város)-rendezés, mint tudományág, jóval fiatalabb, mint a tárgyat képező település. A településképző tényezőkön kívül a település formáját meghatározó, emberek által megalkotott, valamilyen elv mégis működött mindig. Ilyen lehetett: az égtáj, a széljárás figyelembevétele, a ház és udvar működéséhez szükséges terület biztosítása, az elkülönülés megoldása, utcaképi összhang, tűzvédelem stb.

Füzesabony első rendezési terve 1945 után kb. az 1960-as években született. /tervező: Városépítési és Tudományos Tervező Intézet Budapest/. A rendezési terv készítője a megyei tanács volt az 1945 utáni időszakban. A megyei településfejlesztési koncepció Füzesabonyt kiemelt alsó fokú központi rangba sorolta. Az egyidőben járási székhelyi funkció is indokolta a rendezési terv szükségességét. A belterületi 1937. évi /1945 előtti/ földhivatali térképet vizsgálva megállapíthatjuk, hogy a belterület a maihoz képest alig változott. Az utcanevi változások mellett döntő a városközpont eltérése az 1937. évi állapothoz képest.

A városközpont 1963-ban az előző tervező intézet készített tervet, nyilvánvalóan azért, mivel a községi beruházások telepítése indokolta a telepítések koncepciózus megvalósítását. Ez a terv jellemzően az akkori időkre, amikor a kisajátítás aránylag könnyen volt megvalósítható, „leradírozta” az útjába eső meglévő épületállományt és új telekosztást valósított meg.

Egy érdekes városrendezési kísérlet is volt a településen: A mai Meggyfa úti új telkek két utcára nyílnak: egy gazdasági

és egy személy bejáratú forgalmi útra. Az ilyen megoldásnak történelmi hagyománya ugyan van, de ma már nem indokolt /az állattartás indokolta a gazdasági utat/.

A belterületen új utcák nyíltak, valószínűleg a rendezési terv szerint:

A „falusi” részen: Virág út, Rózsa út, Pacsirta út /északi része/, Bartók út, Debreceni út, Ifjúság út, Egyetértés út, Radnóti út stb./ A „telepi” részen: Maklári úttól keletre eső utak /Nagyréti út, Lenkei út, Dobó út, Tompa út, Bem út, Fenyő út, Erdődy G. út, Kandó K. út, Vasút út/.

Döntő közlekedési, illetve település-szerkezeti változást hozott az 1950-es években létrejött 33-as út nyugati elkerülő szakasza a híddal és felüljáróval. Ez a két településrész elszakadását hozta létre, melyen később a vasúti gyalogos aluljáró ugyan segített, de a végleges megoldás hátra van.

Nagy segítség volt a telepi városrészen a Kerecsendi és Szihalmi út tehermentesítése, a 3-as út északi elkerülő szakaszának létesítésével.

A városközpont helyének kijelölése a „falusi” részen aránylag sok szanálással járt.

Az új utcanyitások révén tömbtelek jöttek létre, az Egyetértés úti lakóházakhoz és hasonló intézményi telektömb a Rákóczi-Széchenyi-Ifjúsági úti tömb révén.

Érdekes és egyedi probléma a település intézményi ellátása a falusi és telepi részen.

Az alapfokú ellátások mindkét részen indokoltak /bölcsőde, óvoda, iskola, egészségügy, üzletek/, de a többi intézmény az előbbi központban, illetve a Rákóczi úton települt. Azaz a tényleges városközpont a falusi Rákóczi út és környéke lett. A telepi részen az iskola és környéke lett ennek a városrésznek a funkcionális központja

(folytatás a köv. oldalon)

(folytatás az előző oldalról)

/iskola, orvosi rendelők, üzlet, illetve délebbre posta, gyógyszerár/. 1985-ben született meg a ma is érvényes rendezési terv /Északterv, Balogh György/ Ez a terv a mai állapotán a belterületnek alig változtat. Lakóterület-fejlesztést javasolt a délkeleti részén a „falunak” /Fecskekerti rész/, illetve a Tüzér úttól északra a „telepen”. Ezek megvalósítása a jövő kérdése.

A Kossuth-Felszabadulás-Nagyszohodai tömb kertjeibe tömb-feltárásként újabb lakótelkekre is ad javaslatot. Ennek megvalósítása sok tulajdonos egyetértése mellett lehetséges, /a kisajátítási szabály 1990 után lényegesen megváltozott, azaz a „leradírozás”-os rendezés nem járható/. Látható, hogy a rendszerváltozás 1990. után azt eredményezte, hogy a rendezési terv

megvalósítása nehézségbe ütközik, azaz új rendezési terv készítése szükséges.

1990. után több és újabb igény jelentkezett, mely a rendezési tervben is megjelent. Így módosult a város belterülete: a volt Almáskert rész, a PIKOPACK üzemi területe, a TÜZÉP-telep és környéke belterületbe került /1992-ban/. A belterület egy-egy részére új, részletes rendezési terv készült. 1991-ben az új piac miatt kellett rendezési tervet készíteni. A nagy ABC melletti új üzletház miatt született meg a Rákóczi - Arany - Baross úti részletes rendezési terv 1993-ban.

A „Lapos” /Arany-Baross-Kertész úti tömb/ rendezési terve is 1993-ban lett jóváhagyva, melyet a szomszédságba telepített új posta is sürgetett. 1993-ban vetődött fel az Elme-szociális Otthon fű-

zesabonyi telepítése, melyet szintén rendezési tervi módosítás előzött meg. Szintén az 1990 utáni privatizáció miatt.

Ipari területe a városnak /belterületen/ aránylag kevés. Az előbb említett Madách úti ipartelepen kívül a MOL Rt. telephelyétől keletre van ilyen terület, melyre rendezési terv készült 1997-ben, de jóváhagyva nincs.

Több, kisebb rendezési tervi módosítás is készült a belterületre: Fácános - Kerecsendi út környékére 1995-ben, az Ifjúság út hrsz. 2308/12-re 1996-ban, a Kossuth út 17. és 19. számra 1999-ben, a Kerecsendi út - MÁV - 33-as úti tömbre 1999-ben.

A külterület rendezési tervének megújítása 1990 után különösen indokolt volt. Az új rendezési terv 1995-ben készült, 1997-ben lett jóváhagyva.

I. világháborús füzesabonyi katonák

II. rész

Hedry Lőrinc: Heves vármegye című monográfiájának adattárában értékes információkhoz juthatunk a füzesabonyi kötetdésű, I. világháborús katonákról, hozzátartozóikról.

A forráshűség miatt nem változtattam a szövegen, így az 1929-30-as évek viszonyait tükrözi. (A monográfia forrásgyűjtése és kiadása 1929-30.)

Bélteki Ferenc - Nyugalmazott pénzügyi fővigyázó, Füzesabony. 1885-ben régi erdélyi családból Marosvásárhelyen született. Iskoláit szülőhelyén végezte és fiatalon állott pénzügyi szolgálatba. 1922-ben, mint fővigyázó vonult nyugalomba. A világháború alatt a hatvankettedik gyalogezredben teljesített szolgálatot, mint tizedes és az orosz fronton harcolt, ahol 1914-ben megsebesült. A K. cs. k. és jub. emlékérem tulajdonosa. Neje: Simon Mária. Gyermekai: Béla, Márta és Lottika.

Berecz András - Vegyeskereskedő, Sarud. 1894-ben Sarudon született, kereskedelmi pályára lépett, a szakmát Füzesabonyban tanulta. 1914-ben hadbavonult, az orosz, majd az albán fronton harcolt. 1922-ben Tiszalökön a Hangya szolgálatába került, 1923-ban Sarudra hívták meg, ahol 7 évig vezette a szövetkezetet. 1928-ban alapította üzletét. Neje: Takács Emerencia. Gyermekai: Andor, Margit, Ilonka.

Besenyi Szabó Katalin - Magán-szülésznő, Füzesabony. Besenyőteleki születésű nemesi család leszármazottja, predikátuma 1636-ban kelt. 1913-ban Debrecenben jeles eredménnyel és ösztöndíjjal végezte a bábaképzőt. A budapesti I. sz. Nőgyógyászat Klinikáján működött

egy évig, majd hadikórházban sebesülteket ápolta. A br. hadiérem tulajdonosa. 1919 óta Füzesabonyban folytatott magánpraxist.

nagykeresi Csanády József - Igazg. tanító, Füzesabony. Hejőcsabán 1895-ben született. Elődei nemességüket 1690-ben nyerték. Tanítói és jegyzői családból származik. A középiskolát Miskolcon és Gyöngyösön, a képzőt Egerben végezte. Oklevelet 1919-ben szerzett. Közbeeső álmáshelyei után 1928-ban került Füzesabonyba, 1929 óta igazgató. A világháború alatt a lengyel, orosz és olasz fronton harcolt, őrmesteri rendfokozattal szerelt le. Tulajdonosa a nagy ez., kis ez. és br. vit. éremnek, a K. cs. k.-nak, a seb. é.-nek, a II. o. ez. német ér.-nek, a bronz sanitéz éremnek és a háborús e. é.-nek. Neje: Golarits Lola, gyermekai: László és Katalin.

Durzó Béla - Segédjegyző, Füzesabony. 1905-ben Belpátfalván született. Középiskolát Egerben, a jegyzői tanfolyamot Nyíregyházán végezte. Pályafutását Belpátfalván kezdte, majd Magyarmecskén, Visznen működött, 1929 óta Füzesabony s. jegyzője. A Tűztoltó Egyesület parancsnoka, 1931-ben végzett tűztoltó tiszti tanfolyamot. A Kaszinó váll. tagja. Nagyatyja, Kovács Gábor az orosz fronton hősi halált halt.

Feuerstein Bertalan - Bor- sör- és szesz-nagykereskedő, Füzesabony. 1893-ban Radostyán született. Iskoláit is Radostyánban végezte, majd kereskedelmi pályára lépett és édesanyja mellett fejlesztette szakismereteit. 1919-ben Füzesabonyban lett önálló és azóta tartja fenn bor- sör- és szesz-nagykereskedését. A községi képviselőtestület virilis tagja, az izraelita hitközség volt pénztárnoka. Neje Goldschild

Eszter, gyermekai: Magda polgári tanuló. Sógora Goldschild Lipót és Mór az orosz ill. olasz fronton hősi halált haltak.

Ficzere László - Főképtalan uradalmi mérnök, Eger. Füzesabonyban született, középiskoláit Egerben, műgyetemet Budapesten végezte. Az egri főképtalani uradalomban lett mérnök. 1915-ben az orosz frontra került, 1916-ban fogságba esett. Neje Ridarcsik Márta. Gyermekai: Imre, László és József.

Gál Márton - Gazdálkodó, Füzesabony. 1889-ben Füzesabonyban született, ott is járt iskolába. Utána atyja mellett gazdálkodott, aki virilis községi képviselő volt, maga a világháború alatt az északi és a déli hadszíntéren harcolt. Ma 72 hold ura, községi képviselőtestület tagja virilis jogon. Felesége Császár Julianna, gyermekai: József, Szidónia, Mariska és Irénke. Fivére Gál András és sógora Császár Imre hősi halált haltak.

Gál Imre - Gazdálkodó, Füzesabony. 1892-ben Füzesabonyban született. 1913-ig atyja mellett gazdálkodott, majd tényleges katonai szolgálatra vonult be. Ott érte a világháború kitörése. A szerb és olasz fronton harcolt. 1915-ben megsebesült, rokkantná vált. 1918-ban szerelt le. Kitüntetése K. cs. k. 1919 óta önálló, 60 holdján belterjesen gazdálkodik. Községi virilis képviselő. Fivére András hősi halált halt. Neje: Hegedűs Margit. Gyermekai: Imre, Péter, András, József és Sándor.

Grünblum Bernát - Kereskedő, Füzesabony. Miskolcon 1896-ban született, iskoláit elvégezve kereskedősegéd lett. 1919-ben Miskolcon üzletet nyitott, 1926-ban telepedett le Füzesabonyban, ahol szatócüzletet létesített. Neje: Windt Szerén.

Gyermekei: Ibolya és Klára. Sógora a világháborúban hősi halált halt.

Gulyás Benedek - Asztalos mester és temetkezési vállalkozó, Füzesabony. 1878-ban Füzesabonyban született. Iskoláit elvégezve szülőhelyén szabadult fel az asztalosiparban. Hosszabb külföldi tanulmányút után 1902-ben asztalosüzemet és temetkezési vállalatot alapított. A világháború alatt orosz hadifogságba esett. Volt községi képviselő, testületi tag, iparoskört elnök, iskolaszéki világi elnök. Első neje: Guba Katalin volt, másodszor Ragó Katalint vette feleségül. 1934-ben elhunyt. Gyermekei: László, Géza és Erzsébet.

Gulyás János - Gazdálkodó, Füzesabony. 1875-ben Füzesabonyban született. Iskolái végeztével gazdálkodni kezdett, majd tényleges katonai szolgálatra vonult be. Leszerelése után ismét gazdálkodott, 1914-ben hadbavonult. Az orosz fronton hadifogságba esett, 1918-ban került haza. Évek óta visz szerepet a közigazgatásban, jelenleg közgyám. Első felesége Csiszár Julianna. Másodszor Baross Terézt vette feleségül. Gyermekei: Sándor, Rozália, Mária, Margit.

Heller Elek - Terménykereskedő, Füzesabony. 1901-ben Eperjesen született. Középiskoláit Eperjesen és Miskolcon végezte. A kereskedői pályára édesatyja mellett készült, majd magántisztviselő volt. 1929 óta önálló, 1935 óta az Agrár k. f. t. tagja. Az Izraelita Hitközség gondnoka. Fivére H. Ernő az orosz fronton hősi halált halt. Neje: Schwartz Anna. Gyermekei: György és Ferenc.

Hídvégi Imre - Korcsmáros, Füzesabony. Füzesabonyban született. Iskolái végeztével atyja mellett gazdálkodott és a korcsmában segédkezett. 1911-ben tényleges katonai szolgálatra vonult be és 1918-ig szolgált. A világháború alatt orosz és román frontokon küzdött, a K.cs.k. tulajdonosa. Unokaöccse H. Imre hősi halált halt. 1911-ben vett át atyja üzletének vezetését, amely már 1856 óta áll fenn. Neje: Mária, gyermekei: Imre és Mária.

Dr. Kék Lajos - Községi MÁV, OTI orvos, Füzesabony. Budapesten 1884-ben született. Atyja ügyvéd volt, az Országos Tűzoltó Szövetség elnöki tisztjét viselte. Ő maga Kalocsán végezte a középiskolát, orvosi diplomát Budapesten 1920-ban nyert. Fővárosi kórházakban működött. 1921-ben Füzesabonyban nyitott rendelőt. A községi képviselőtestület és a róm. kat. egyháztanács tagja, a Frontharcos szövetség alelnöke stb. A világháború alatt az orosz és olasz frontokon harcolt, megsebesült. Kitüntetései: Signum. Laudis a kardokkal, kisézüst vit. érem, K.cs.k., magyar és osztrák háborús emlékérem. Emléklapos hadnagyorvos. Neje: mogyorósi és bánóczi Hlavathy Ilona.

Vitéz Kocsis Imre - már szerepelt a 2000. márciusi összeállításunkban - de további információkhoz jutottunk személyét ille-

tően Hedry Lőrinc könyvében. Kántortanító, okl. polg. iskolai tanár, Füzesabony. Rékásan, 1891-ben született. Czepléden végezte a középiskolát, Egerben a tanítóképzőt, tanári oklevelet Budapesten nyert. Pedagógiai pályafutását Maklárán kezdte, Besenyőszögön érte a világháború kitérőse. A szerb, orosz, román és olasz frontokon harcolt. Tart. hadnagyi rendfokozattal szerelt le, mint a nagyzeüst, kisézüst, é. Br. v. é., K.cs.k., és a III.o. német emlék é. tulajdonosa. A háború után Füzesabonyban választották meg kántortanítónak, ahol nemzetőr is volt. Vitézzé avatták 1929-ben. Volt vm. tvh. biz. tag, községi képviselő, dalárda vezető stb. Sógora Gál András hősi halált halt. 1935-ben hunyt el. Özvegye: Gál Mária, 76 holdon gazdálkodik. Három ikergyermeke van, József, Antal, Ilona.

Kolumbán István - Malomtulajdonos, Füzesabony. 1893-ban, Szárazajtán született. Erdélyi nemesi családból származik, elődeit Colonnak hívták, Apafi Mihály kedvenc emberei voltak. Ő maga Székelyudvarhelyen végezte a középiskolát, majd gazdálkodott. A világháború alatt az orosz és olasz fronton harcolt, mint főhadnagy szerelt le, majd a Székely Hadosztályban teljesített szolgálatot. Kitüntetései: K. cs. k., bronz vit. é. és háb. emlék é. 1919-ben a malom vezetője lett. A községi képviselőtestület tagja, a Frontharcos Szöv. füzesabonyi fősportjának vezető tisztje. Neje: Czako Ida, leányai: Márta és Ida.

Kovács Sándor - Korcsmáros, gazdálkodó, Füzesabony. 1893-ban Füzesabonyban született, u. ott járt iskolába, majd államvasúti szolgálatba lépett. A világháború kitérősekor hadba vonult, az orosz fronton megsebesült és 25 % -os hadirokkanttá vált. Kitüntetései: K.cs.k. Leszerelése után községi rendőr lett, majd a maga épített házában korcsmát nyitott. Ma 18 holdján gazdálkodással is foglalkozik. A községi képviselőtestület tagja. Neje: Árva Julianna, gyermekei: Sándor és Piroska.

Lövey Elemér - Kereskedő, Füzesabony. 1894-ben Kiskörén született. A családi háznál kereskedelmi szellemben nevelkedett, atyja vendéglős volt. Egerben és Budapesten fejlesztette szaktudását, Poroszlón üzletvezető volt. 1928-ban fűszer- és vegyeskereskedést nyitott. Az Iparoskör váll. tagja. A vh. alatt az orosz, román és olasz frontokon harcolt, az összeomláskor olasz hadifogságba esett, 1919-ben szabadult ki. Kitüntetései: 2 kis ez. és bronz vit. é. Neje: Kecskeméthy Ilona.

Országos Frontharcos Szövetség Füzesabonyi Fősportja 1936-ban alakult meg. A tagok szervezése folyamatban van, várható teljes létszám: 300 fő. Elnöke: vit. Boross Gábor ny. honv. őrnagy. Vezetőtiszt: Kolumbán István. Helyi elnök: Papp László. I. alelnök: Meixner Jenő, II. alelnök: dr. Kék Lajos. Titkár: Tóth Endre. Rakovách Rezső - Isk. ig., Eger. 1886-

ban Gelejen született, középiskoláit és a képzőt Egerben végezte. Füzesabonyban, Tiszabábolnában, Temesváron tanított. Innen az oláhok elől Balassagyarmatra menekült, majd 15 éven át Mátranovákon volt igazgató, 1935 óta körzeti iskola felügyelő. A háborúban az orosz és olasz fronton harcolt, kétszer sebesült. Kis. ez., br. vit. é., K.cs.k. kitüntetést nyert. Neje: Francia Margit. Gyermekei: Margit és László.

Rimek Géza - Sütőmester, Füzesabony. Hámoron 1890-ben született. Herencsvölgyön járt iskolába, majd ipari pályára lépett és a sütőszakmában szabadult fel. Miskolci, budapesti és gyöngyösi pékségekben gyarapította szakismeretét. A világháború alatt az orosz és olasz frontokon harcolt. 1927-ben Miskolcon önállóította magát, sütőjét 1929-ben Füzesabonyba helyezte át. Első neje: Nyitrai Erzsébet elhunyt, másodszor Barta Borbálát vette feleségül. Fia: Géza.

Román Sándor - Dormánd. Kerecsend községben született. Iskolába Füzesabonyban járt. Részt vett a világháborúban, dalmát és orosz fronton harcolt, tiszthelyettesi rendfokozattal szerelt le. Több kitüntetés tulajdonosa. 1935-ben hunyt el. Özvegye: szül. Németh Rozália, gyermekei: Anna, Julianna, Rozália és Erzsébet.

dr. Stein Lajos - Orvos, a Stefánia védőintézet ügyvezető orvosa, Füzesabony. Jásziskeren 1899-ben született. Miskolcon érettségizett, Budapesten végezte el az egyetemet. Oklevele 1923-ban kelt. 1926-ban nyitott rendelőt Füzesabonyban, ahol 1930-ban a Stefánia védőintézet ügyv. orvosa lett. A világháború alatt a francia és az olasz fronton harcolt, rendfokozata: emléklapos segédorvos. Kitüntetései: nagy ezüst és kisézüst vit. érem, K.cs.k. II. oszt. vaskereszt és porosz harcosérem I. oszt. Neje: Róth Erzsébet.

Nyarádi Szabó János - Törvényhatósági útbiztos, Heves. Tófalun 1887-ben született. Budapesten végezte iskolai tanulmányait. 4-5 évig államvasúti alkalmazásban volt. 1908-ban tényleges katonai szolgálatra vonult be. Ideje letelte után a csendőrség kötelékébe lépett, 1914-ben, mint rokkant, nyugállományba vonult. Az egri járási bizottságnál díjnok lett, majd a füzesabonyi község házában működött. 1916-ban hadba vonult, az orosz fronton harcolt (önként jelentkezett) majd ismét a csendőrségnél teljesített szolgálatot. Leszerelése után füzesabonyi működését folytatta, majd útbiztosi gyakorlatok lett. 1923 óta van Hevesen, 1924-ben kapta meg kinevezését. Neje: Baross Mária, gyermekei: Béla, Ilona, és Olga.

Szanthoffer István - Kereskedő, gazdálkodó, cséplőgép-tulajdonos, Demjén. 1893-ban Demjénen született. Pásztorné négy polgárit végzett, majd a lakatosszakmát tanulta ki. Füzesabonyban és Budapesten praktizált. A világháború alatt

(folytatás a köv. oldalon)

(folytatás az előző oldalról)

a szerb és olasz fronton harcolt, megsebesült, mint tizedes szerelt le. A K.cs.k. és a seb. é. tulajdonosa. Leszereléskor 20 holdon lett önálló, jelenleg 25 holdon gazdálkodik. Mint cséplőgép-tulajdonos bércsépéléssel is foglalkozik. 8 éve közs. képvis. virilis jogon. Neje Lakó Mária. Gyermekai: Mária, Zoltán és István.

Tasi Péter - Gazdálkodó, Füzesabony. 1912-ben született. 1935-ig atyja segítőtársa volt a gazdaságban, majd tényleges katonai szolgálatra vonult be. 1935 óta 45 holdon gazdálkodó önálló gazda. Neje: Hanyi Mária, kinek atyja az orosz fronton hősi halált halt.

Urbán Géza - Vízimolnár, Gyöngyöspata. 1885-ben Gyöngyösön született. Szilhalmon szabadult fel az iparban, utána Füzesabonyban és Gyöngyösön működött. 1914-ben hadba vonult, az orosz harctéren megsebesült, tizedesi fokozattal szerelt le. 1919-ben szerezte meg a gyöngyöspatai vízimalmot, melyet azóta vezet önállóan. Neje szül. Márkus Mária. Fiai: Géza és Béla.

Veres Márton - Kereskedő, Besenőtelek. 1897-ben Besenőtelken született, nemesi család leszármazottja. Szülőhelyén járt iskolába, majd kereskedelmi pályára lépett. Besenőtelken, Füzesabonyban és

Solton praktizált. 2,5 évig a Hangya Szövetkezet üzletvezetője is volt. 1919-ben önállósította magát. Üzletében fűszerárak, vasárak, mezőgazdasági cikkek és gépek adómentes és adózott ásványolaj kaphatók. Az Önk. Tűzoltó Testület és Levente Egyesület pénztárnoka. Részt vesz a világháborúban, az orosz fronton harcolt. Kitüntetései: K.cs.k. Neje: szül. Vass Jolán. Gyermekai: Lajos és Árpád.

Weisz József - Terménykereskedő, Füzesabony. 1889-ben Füzesabonyban született. Egerben érettségizett, Budapesten kereskedelmi akadémiát végzett, 11 évig a Magyar Általános Hitelbank szolnoki és kisújszállási fiókjának tisztviselője. Másfél évtizede foglalkozik terménykereskedéssel. 1935 óta az Agrár Termény és Magkereskedelmi Kft. belfagya. Az Izraelita Hitközség elnöke. A világháború alatt a szerb, orosz, olasz és román fronton harcolt, megsebesült, mint emléklapos főhadnagy szerelt le. Kitüntetései: nagy ezüst vitézségi érem, K.cs.k., sebesülési érem, ezüst és bronz Sign. Laud. a kardokkal és török vasfélhold. Neje Braun Ilona. Gyermekai: Vera és Klára.

Weisz Zsigmond - Tüzelőanyag kereskedő, Füzesabony. Sajószentpéteren 1878-ban született. Iskolái befejezése után kereskedelmi pályára lépett. Sajószentpé-

teren tanulta ki a fakereskedői szakmát. 1923 óta önálló, tűzifa és szénkereskedéssel foglalkozik. A világháború alatt az orosz fronton hadifogságba esett, ahonnan 3 évi szenvedés után került haza. Az Izraelita Hitközség volt pénztárnoka. Neje: szül. Adler Heléna. Gyermekai: Zoltán, László, Jolán és Artur.

Zeke Sándor - Gazdálkodó, községi képviselő, Tiszánána. 1873-ban született Tarnaszentmiklóson. Iskoláit Füzesabonyban végezte. Megérdemelt jómódját két keze szorgalmának köszönheti. 1900 óta önálló gazda. Jelenleg 32 holdját nagy szárméremmel műveli. A világháború alatt az orosz fronton küzdött. Neje: Árva Mária. 5 gyermekük van.

Zsigmond Benedek - Kereskedő, Füzesabony. 1900-ban Füzesabonyban született, u. ott jár iskolába. Atyja mellett - aki tekintélyes kereskedő és virilis volt - készült a kereskedelmi pályára. Szaktudását fővárosi kereskedőknél fejlesztette. 1925-ben marha, borjú és sertés kereskedést alapított. Árui saját autóján szállította a fővárosba. A világháború alatt az olasz fronton harcolt, mint tizedes szerelt le. Az Izraelita Hitközség v. ellenőre. Neje: Schwartz Matild. Gyermekai: Endre és Edit.

Összeállította: Sipos Attila

A füzesabonyi artézi kút története

A Rákóczi úti artézi kútra méltán voltak büszké a település lakosai. A nagy erővel felszínre törő víz tisztasága, zamata mellett még a fúrásának bonyodalmas, mesébe illő történetével is hírnevet szerzett a környéken. Erre viszont már csak a legöregebbek emlékezhettek. Fogjuk őket vallatóra, és nézzük meg, miről tudósítanak a korabeli dokumentumok!

Sziklai bácsitól már nagy vonalakban hallottam arról, hogy milyen szerencsés véletlennek köszönhető a kútfúrás anyagi alapjának megteremtése, s hogy milyen híre volt egykor az artézi kútnak, de igazából csak később mértem fel ennek a jelentőségét, mikor régi községi jegyzőkönyvekben talákoztam a történettel. Szarvas Erzsébet 1996-ban főiskolásként készített egy tanulmányt Sziklai bácsi segítségével a kútról, amely tovább növelte kíváncsiságomat. Az igazi meglepetés akkor ért, mikor az idén tavasszal özv. Penderik Jánosné (szül. Szabó Margit, 1920.) a könyvtárban el is énekelte azt a nótát, amelyet az abonyiak oly sokat daloltak az 1930-as évektől.

„Még azt mondják víg Abonyban nincs artézi kút,
pedig oda márványkőből vezet gyalogút!
Arany a kút, réz a rová, csörög rajta a sárga cintányér,
meghalok a, meghalok a régi babámiért!
(v. nem leszek a, nem leszek a régi babámiért!)

Ideje van a kutyának este ugatni,
itt az idő édes lányom, férjhez kell menni.
Férjhez mennék édesanyám, édes kedves drága jó anyám,
örög vagyok, nem kellek a kutyának se már!

Penderik néni arra is emlékezett, hogy egy halálos áldozata is volt a kútfúrásnak: Vona Tónit mellbe vágta a visszacsapódó fúrószerkezet, ez okozta halálát.

- A víz olyan erővel tört a felszínre, hogy az alátett cserépedényeket kiverte a gyerekek kezéből. Azok nem mertek hazamenni se, néha csak este, mert féltek a veréstől. Addig ott ültek az árokparton. Mindezt megerősíti Nagy József, aki a telepítési Úttörő úti, ún. kis artézi kúttal szemben lakik: - Olyan ereje volt a víznek, hogy az üvegedénynek gyakran csak a füle maradt a gyerek kezében. Nem is volt célszerű törekeny anyagú kannával vízárt menni...

Némi túlzással többen állítják az öregek közül, hogy a vízubogás hangját még az állomás előtt is lehetett hallani.

Ahogy az artézi kutat a főutcától, a főutcat a településtől nem lehetett elválasztani: együtt alakították a község arculatát.

Többen emlékeznek vissza nosztalgiaiárra, hogy vasárnap esténként milyen nagy sétálások voltak a főutcán: az Alvég, Felvég fiataljai a helyi ünnepi (nép)viseletbe

kiöltözve csoportosan jártak, nagyokat kacagva, beszélgetve. A fiúknak alkalma volt a lányok csoportjából a leginkább szemrevalóbbat kiválasztani a gondos szülői tekintetek kísérete mellett. Itt kezdődött az udvarlás...

Az asszonyok, férfiak a reggel frissen felsepert portán büszkén húzhatták ki magukat; csak vasárnap volt idő egy kicsit lazítani a hétköznapiak temérdek munkája mellett. Az árok, az udvarseprés állandó hétfői munkának számított; megszólalt, lenézték azt a családot, amelyik esetleg kihagyta ezt a foglalatosságot. Vasárnap este tehát volt idő a kiülni a kapu elé a lócára, megbeszélni a falu kisebb nagyobb híreit. Közben a fiatalokat is szemmel lehetett tartani... Kedden és pénteken este Báder Jenő bácsi és cigányzenekara adott térzenét az állomás előtti világító kandeláber alatt. Gyakran lehetett hallani akkoriban: „Megyünk a térzenére!” - igaz, ezt csak az iparosok és az úri osztály tagjai élvezhették főképp. A dolgozó parasztnak nem igen volt ideje a hétköznapi szórakozásra...

Füzesabony síkvidéki környezete geológiai viszonyainak kialakulása szorosan összefügg a földtörténeti őskor (paleozo-

kum) hegységképző folyamataival, valamint az ó- és középidő tengereinek üledéklakódásával. A Bükk hegység (Északi középhegység) kiemelkedése valamint az Alföld süllyedése következtében alakult ki a város régiójára jellemző, délnek lejtő üledékes síkság. Ennek talajrétegeiben lévő vízzáró rétegek (120- 500 méter) között található az a nagy tisztaságú rétegvíz, amely a környék településeinek artézi kútjait táplálja (táplálta).

Az Élet és Tudomány 1980. I. számában dr. Fogarasi László az artézi fogalmáról adott kitekintést.

Az artézi kút a nagyobb mélységekben található rétegvízből táplálkozik. A rétegvíz kialakulásának fontos feltétele, hogy a vizet alulról és felülről vízzáró rétegek fogják közre. A rétegvíz egy földrajzi értelemben vett medence legmélyebben fekvő része felé húzódik, s ott gyűlik össze. Így a víztartó rétegben a víz nyomás alatt van, s ha a vízzáró fedőréteget átfúrjuk, szökőkúthoz hasonlóan tör a víz a felszínre.

Európában első alkalommal a franciaországi Artois grófságban fúrtak ilyen kutakat 1126-ban: a víz is, a kút is Artoisról (ejtsd: artoa) kapta a nevét. A magyar nyelvbe az artézi kifejezés vagy a francia puits artésien, vagy a német artesischer brunnen (artézi kút) révén került be. Egyébként a rétegvíz felszínre hozatalának technikáját már az ókori Egyiptomban és Kínában is ismerték.

Földünkön kitűnő „artézi medencék” húzódnak az amerikai-síkságon, a Mississippitől nyugatra a Préri táblán és az Appalach hegységtől keletre a harmadidőszaki rétegekből felépített Parti-síkságon. Ugyancsak nagy kiterjedésűek É-szak-Afrikának és Ausztráliának artézi vizet szolgáltató rétegei a sivatagos és sztyeppés vidéken.

Magyarországon az artézi kutak fúrását Zsigmondy Vilmos bányamérnök kezdte, az 1866-ban és 1867-ben létesített 118 méteres első margitszigeti kúttal és a harkányi melegvíz-kúttal. Legnagyobb műve a városligeti artézi kút volt: ez 1878-ban készült el. Ott a mélybeli vízzáró réteg, a Budai-hegység dolomitja 970 méteres mélységben fekszik. Ezt elérve 74 Celsius fokos víz szökött a felszínre, akkoriban napi egymillió liter vízhozammal. A fúrás idejében ez volt Európa 2. legmelegebb vizet adó kútja.

Az 20. század első évtizedeiben országos szintű törekvés volt a lakosság tiszta ivóvízzel való ellátása. Különösen a falvak paraszti portái kútjába, de a községi kútakba is - a magas talajvíz miatt (főleg ősszel, tavasszal) - sok fertőzést okozó baktérium került. Így volt ez térségünkben is. A Kóli-fertőzés veszélye szinte állandó volt, több más betegség mellett, amelyek nemcsak a csecsemőket, hanem a felnőtt lakosságot is fenyegette. A kutak rendszert csak terméskövel voltak kirakva és vízkészleteiket nem tudták védeni a talaj-

víztől akkor sem, ha esetleg m é l y e b b f ú r á s ú k voltak.

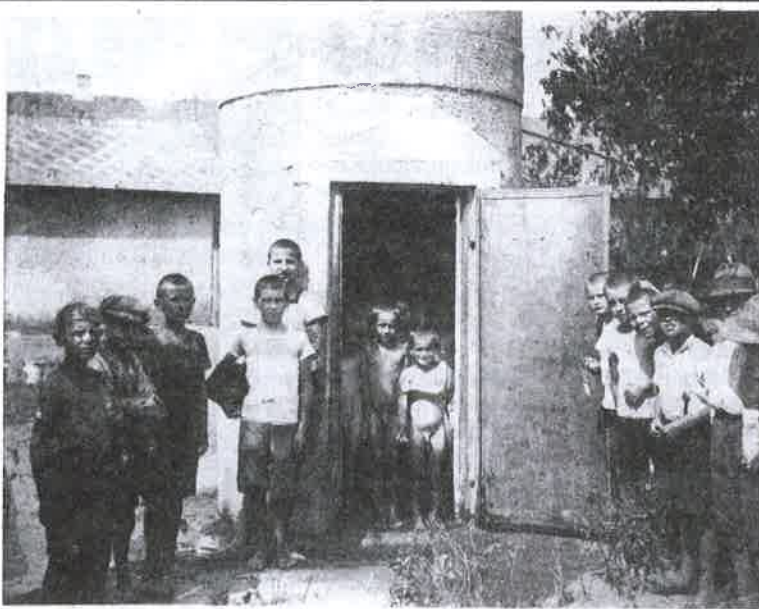
Az alföldi ivóvizet biztosító országos törekvésbe - bár bizonyos összeget az állam biztosított - csak olyan települések tudtak bekapcsolódni, amelyeknek az artézi kút fúrására pénzügyi fedezetük volt, ugyanis megbízható ivóvizet csak 150-200 méter alatti mélységből lehetett biztosítani.

A fűzesabonyi előljáróság is határozott ugyan az artézi kút megfúrása ügyében, de részben az I. világháborús károk, részben a csonka családok körülményei nem tették lehetővé, hogy a kútfúráshoz szükséges pénzösszeget pótdóként kivessék a lakosságra.

1926 nyarán a községi előljáróság a Vármezei tisztviselők Árvaházának sorsjegyeiből bizonyos mennyiséget kapott a helybeli tisztviselők részére való eladásra. A sorsjegyből 6 db megmaradt. A főjegyző ezeket nem küldte vissza, hanem községi pénzből megvásárolta. A megvásárolt sorsjegy közül - a c. 29117. sz. sorsjegy - főnyereményként - egy százmillió korona értékű autóbilt nyert.

A sorsolási bizottság a sorsjegy kihúzásáról nem értesítette az abonyi előljáróságot, így az a nyereményről sem tudott. A szabálytalanságot a pénztézet egyik dolgozója, Himfy Géza úpester lakos ismerte fel, és személyesen elutazott Fűzesabonyba, s az előljárósággal közölte, hogy a c. 29117 számú sorsjegyükkel autót nyertek. Magnin Alfréd főjegyző levélben megkereste a pénztézetet, de az nem ismerte el a nyereség tényét. Magnin ezután a főszolgabíró, dr. Szabó Gyula megyei főjegyző közbejárását kérte a nyerő sorsjegy beváltásához. A pénztézet később beismerte, de tévedésnek tűntette fel a sorsjeggyel való visszaélés sejtett szándékát. Minthogy a nyeremény pénzben nem volt kifizethető, az előljáróság pedig az autóval nem tudott volna mit kezdeni, az autót teljes árában - százmillió korona - eladta, melyből 5 millió koronát az árvaház részére juttatott, 3 milliót Himfy Gézának adott, a többi pénztézetben helyezte el artézi-kút alapként.

Az előljáróság a kútfúrás versenytárgyalását 1928. szeptember 15-re tűzte ki. A munkát Haberl Béla kútfúró mester nyerte

Az első fűzesabonyi közfürdő 1928-ban a régi II. sz. iskola udvarán

el, szept. 9-én kelt ajánlatával. A megkötött szerződés szerint vállalkozó 30 napon belül köteles volt a munkákat megkezdeni, s azokat „szakadatlan üzemben folytatva befejezni”.

„A fúrás 270 méter mélységre tervezetik, azonban a vállalkozó a munkálatokat úgy tartozik végezni, hogy a (legutolsó csővéggel) 108 mm külső átmérőjű (végleges) csőrakattal a munkaadó kívánságára 320 méter mélységet is csövezhessen.”

„...a vállalkozó a fúrás érdekében szükséges bármilyen anyagért, felszerelésért, szerszámért, gépért, szállításért vagy munkáért az ajánlati egységarakon kívül külön díjazást nem igényelhet, úgyszintén fűró- fűrószár - fűrócső törés vagy elhajlás, csőmegszorulás és egyéb akadályok vagy hibák esetén a vállalkozó által, minden külön díjazás igénye nélkül megszüntetendő.”

„A vállalkozó jóállása egy naptári évben állapítatik meg. E jóállási biztosítékául szolgál összeresztének a munkaadó által visszatartott 10 %-a. A jóállási idő leteltével a munkaadó által utófelülvizsgálat tartandó. Sikeres utófelülvizsgálat esetén a mélyfúrású kút a vállalkozótól véglegesen átveendő és neki a jóállási biztosíték a végleges átvételtől számított 30 napon belül kiadandó...”

Az átvételkor tartott szakvizsgálatok szerint a víz nem gázos, hőfoka talpon 24, fent 22 Celsius fok. A vegyvizsgálat alapján a következő anyagok találhatók benne: kalcium 72,11%, magnézium 26,04%, vas 1,06%, mangán 0,26%, ammónia gyengén, klór 9%, szulfátnyomok találhatók benne, oxigén 0,95%, lúgossága 5,6%, összkeménysége 16,1%, össz. oldott anyag 355.

Az artézi kút 4 év után (1932) eliszaposodott, a víz elapadt. Haberl Béla kútfúró mester utánfúrással megszüntette az iszaplerakódást; ezzel a kút vízhozama hosszú időn keresztül biztosítva volt. 1932. július 24-én kelt községi jegyzőkönyv sze-

(folytatás a köv. oldalon)

(folytatás az előző oldalról)

rint Magnin Alfréd főjegyző javasolta, hogy az artézi kút mellett használaton kívül helyezett kör alakú beton transzformátorházból a víz odavezetésével építsenek községi zuhanyfürdőt, ahol mindenki ingyen tisztálkodhat. Ennek leginkább a gyerekek örülhettek a későbbiekben.

1934. június 13-án a községi jegyzőkönyvbe tett bejegyzés szerint az Izraelita Hitközösség, amely 1835-ben alakult meg Füzesabonyban - az artézi kút vizének rituális célra történő elvezetését kérte a zsidó zsinagóga udvarába a községi előljáróktól, amelyet meg is kapott. A vizet átvezették a Rákóczi út végén az út alatt, s a zsinagóga udvarában egy kis 3x3-4 méter nagyságú betonmedencébe engedték. Ez a zsinagóga rituális fürdőjeként szolgált.

1944. június 9-én tartott rendkívüli képviselőtestületi ülésen az előtte egy nappal kinevezett Fecske László főjegyző bejelentette, hogy az artézi kút vize elapadt. Háberl Béla főmérnök megállapította, hogy 280 méter mélységben a víz folyását 3 méteres homoklerakódás zárta el. A kút megjavításáért a mesternek 2088 pengőt fizetett ki az előljáróság.

1955-ben, a II. számú Ált. Iskola építéskor az artézi kútból feltörő vizet szabályozni kívánták egy beépített csapteleppel, hogy az építkezéshez fel tudják használni. Ez az óriási nyomás miatt hamar tönkrement. Ezután elfojtással próbálkoztak, de a kút víznyomása nagyon legyengült, elhomokosodott, iszaposodott, majd a vízfolyás megállt.

1958-ban a Községi Tanács néhány méterrel a korábbi fúrástól készítette el a jelenleg is működő artézi kút, amely ugyanabból a talajrétegből, de lényegesen kevesebb vízhozammal üzemel. (A nyugalmi vízszint +- 1 méter eltéréssel 263,4-268 méter között van).

Nagy vonalakban ez volt hát a község híres artézi kútjának története, amellyel oly sokat példálózta akkoriban.

A telepí Úttörő úton is működött az ún. kis artézi kút: ennek története korántsem olyan mesébe illő, mint a Rákóczi útié. Bár hihetetlen, de ez a kút régebbi fúrású: Nagy József úgy tudja - édesapjától hallotta - 1914-ben fúrták. Mélysége 214 méter. Az 1960-as években, a vasút a Lestár - kanyar mellett (Kerecsendi - Szihalmi út) a vasúti területen a gőzmozdonyok töltésére kutat fúratott. Ez ugyanabból a rétegvízből táplálkozott, mint az Úttörő (rég. Cserkész) úti. A fölösleges vizet a Laskóba vezették. Ekkortól fokozatosan csökkent az Úttörő úton az artézi víznyomása. Valószínű azonban, hogy ez a kút is a hosszú évtizedek alatt elhomokosodott, iszaposodott, amelyen - ha ez igaz - csak egy tisztító, helyreállító utánfúrás segíthetne.

Források, adatközlők: Sziklai János, Szarvas Erzsébet: A füzesabonyi artézi -kút története, 1996., községi jegyzőkönyvek 1928 - 44, Penderik Jánosné, Tasi János, Nagy József, Tóth István

Összeáll. Sipos Attila

Hírek Hegedűs Erikáról

2000. április 11-én, a Költészet Napja alkalmából jelent meg a Balkay testvérek megzenésített irodalmi válogatása CD-n, - Ki tiltja meg? - címmel. Ady, József Attila, Gyurkovics Tibor alkotásai mellett a füzesabonyi Hegedűs Erika - Premier Plánban c. verse is megtalálható a lemezen. A válogatást a Prognózis együttes hangszerelte.

A megzenésített versek sikerességét mi sem bizonyítja jobban, mint az, hogy az Írószövetség székházában tartott bemutató után elhatározás született a kiadók részéről

egy újabb válogatás megjelentetésére. A karácsonyra készülő összeállításban Erika több lírai hangulatú verse is hallható lesz.

Erika további tervei között szerepelhet a Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériuma népi prózára kiírt pályázata elnyerése után, hogy megjelentesse a novelláit. Az aug. 20. utáni eredményhirdetésen az 1. helyezett 3 millió Ft-ot vihet haza, melyet beadott irodalmi alkotásainak kiadására fordíthat. Úgy legyen!

Sipos Attila

Színház az oviban

„Hozzon a gyermekeknek mindenki, amit tud: játékot, zenét, örömet.” - írja Kodály Zoltán, s akik ezt megítélésük szerint vallják a soproni Habakuk Bábszínház maroknyi, lelkes csapata. Ez év szeptemberében, már második alkalommal jöttek el hozzánk a 2. sz. Óvodába, s elhozták mindazt, amit Kodály Zoltán megfogalmazott. Nagyon kellemes, élményt adó lendületes, látványos, gyermeket felnőtten egyaránt magával ragadó előadásban a bábjáték varázsával sikerült valódi élményt nyújtani. A bábozás játék, a játék pedig az óvodáskorú gyermek lételeme. Benne él, általa fejlődik, tapasztal, tanul.

Öröm volt nézni gyermekeinket, ahogyan beleélik magukat a mese cselekményébe, izgulnak, drukkolnak a sünnének, a mókusnak, tágra nyílt szemekkel figyelik a ravaszdi róka újabb és újabb próbálkozásait, önfeledten nevetik a világszép kecskebéka énekét, önkéntelenül összecsapják a kezüket, bekiabálnak, cinkosságot vállalnak a szereplővel, de igazságérzetük felülkerekedik, vidámak, senki nem rendetlen, senki sem unatkozik.

A látvány befogadását fokozza az igen esztétikus, ötletgazdag, színhátságában is rendkívüli igényességre utaló játékszín és bábfigurák. A jellegzetes beszédstílus, az érthető beszédtempó a gyerekeket magával

ragadó előadásforma mind-mind igazolták, hogy ez a társulat a műfajban a legjobbat tudja nyújtani. Minden rezdülésre odafigyel, minden a helyén van, gördülékeny az előadás, a zene, a mozgás, a fények teljes harmóniában „szolgálják” a legszebbet - adni a gyermekeknek vidámságot, önfeledt szórakozást, hogy aki nézi nevéssen, örüljön a játéknak.

Az előadás napok elteltével is beszélgetések témája. A gyerekekben friss az élmény, újra felidéznek a mesék hangulatát. Sokan vettek a kezükbe színesceruzát, zsírkrétát, hogy lerajzolják - szinte újra átélve -, hogy mi történt a mesében. S a rajzokat elküldjük Sopronba, a Habakuk Bábszínház megálmodójának és sok-sok kisgyermeknek örömet szerző - nem is olyan régen a mi óvodánk kis óvodása volt - Blahó Marcsinak és férjének, hogy még nagyon sokáig hirdessék azt, hogy egyre hűvösödő világunkban vannak még csupaszív sünöcskék s van egy rét, van egy világ, amit óvni, féltetni kell akkor is, ha mesevilág és még inkább, ha valódi.

Munkájukhoz sok sikert kívánok a 2. sz. Óvoda gyermekei és óvónői nevében:

Dohány Istvánné óvónő

RENDELETEK, HATÁROZATOK

Füzesabony Város Önkormányzatának 19/2000. /IX. 12./ számú rendelete az önkormányzat 4/2000. /II. 15./ számú rendeletben foglalt 2000. évi költségvetési előirányzatok féléves teljesítéséről 1.§

Az önkormányzat Füzesabony város 2000. évi költségvetésének bevételi főösszegét 942.984 eFt-ban kiadási főösszegét 942.984 eFt-ban állapítja meg.

A bevételi előirányzattal szembeni teljesítést

524.535 eFt-ban, a kiadási előirányzattal szembeni teljesítést 511.847 eFt-ban állapítja.

2.§.

A 4/2000. /II. 15./ sz. rendelet 2.§-ában felsorolt mellékletek kiegészülnek 11. sorszámmal „Tájékoztató 2000. június 30-ig megvalósult előirányzat módosításokról” című melléklettel.

3.§.

Az önkormányzat jóváhagyja a 2000. június 30-án fennálló általános tartalék 2.902 eFt-os,

és a céltartalék 20.348 eFt-os előirányzatát.

4.§.

A 4/2000./II. 15./sz. rendelet 4. §. 2. bekezdése az alábbiak szerint módosul:

A Zeneiskola létszámkeretéből zárolt 2 pedagógus álláshely végleges elvonásáról vagy a zárolás feloldásáról szóló hatáskört a polgármesterre ruházza át.

5.§.

A rendelet a kihirdetés napján lép hatályba. Füzesabony, 2000. szeptember 12.

Dr. Zelei József Gulyás László
jegyző polgármester

Füzesabony Város Önkormányzatának 20/2000./IX. 12./ számú rendelete, a 2000. évi költségvetési előirányzatairól szóló többször módosított

4/2000./II. 15./ számú rendeletének módosításáról

1.§

Füzesabony Város Önkormányzata az 1. sz. mellékletben foglaltak szerinti előirányzat módosításokat rendeli el. Az előirányzat módosítások elfogadásával a módosított 4/2000./II. 15./ számú rendeletének 1.§-ban megállapított bevételi és kiadási főösszeg 964.620 eFt-ra változik.

2.§

Jelen rendelet elfogadásával az általános tartalék összege 825 eFt-ra változik.

3.§

Füzesabony Város Önkormányzata jelen rendelet elfogadásával 2 fővel növeli a Polgármesteri Hivatal létszámkeretét.

Füzesabony, 2000. szeptember 01.

Dr. Zelei József Gulyás László
jegyző polgármester

Füzesabony Város Képviselő-testületének 128/2000./IX. 12./ számú határozata

Füzesabony Város Képviselő-testülete úgy határozott, hogy 2000. október 1-től csökkenteni kívánja az 55.000 eFt-os folyószámla hitelkeretét 40.000 eFt-ra. A csökkentéssel egyidejűleg ki kell vonni - ÁMOR Presszó, kazánház, raktár, udvar 2271/2 hrsz-ú ingatlan, - Múzeum 1522 hrsz-ú ingatlan a jelzálogterhelés alól.

Füzesabony Város Képviselő-testületének 129/2000./IX. 12./ számú határozata

Füzesabony Város Önkormányzata Veres Jánosné bejegyzett könyvvizsgáló kérelmére szerződés módosítására elfogadja.

Az önkormányzat hozzájárul, hogy 2000. szeptember 15-től az önkormányzat könyvvizsgálói feladatait az AUDIFER 2000. Kft. nevében Veres Jánosné természetes személy könyvvizsgáló lássa el.

Az önkormányzat felhatalmazza Gulyás László polgármestert, hogy 2000. szeptember 15-ig módosítsa az 1997. december 1-én tárgyban kötött szerződést.

Füzesabony Város Képviselő-testületének 130/2000./IX. 12./ számú határozata

Füzesabony Város Önkormányzata úgy határozott, hogy az Egészségügyi Központ kölcsön visszafizetési kötelezettségéből 2.300 eFt-os 2001. évre átuteméz. A kieső bevételt az önkormányzat 2000. évben hitelből finanszírozza.

Füzesabony Város Képviselő-testületének 131/2000./IX. 12./ számú határozata

Füzesabony Város Képviselő-testülete a 2000. szeptember 12-i ülésén megtárgyalta a Füzesabony és Térsége Területfejlesztési Társulás alapító okiratára vonatkozó előterjesztést, és úgy határozott, hogy az alapító okirat I. fejezete a következő 9/ ponttal egészül ki:

„Füzesabony és Térsége Területfejlesztési Társulás a gesztor önkormányzathoz kapcsolódó, részben önállóan gazdálkodó költségvetési szerv.

A gesztor önkormányzat Füzesabony Város Önkormányzata.”

Füzesabony Város Képviselő-testületének 132/2000./IX. 12./ számú határozata

Füzesabony Város Képviselő-testülete a Pénzügyi Bizottság előterjesztésében foglaltakat megtárgyalta és úgy határozott, hogy a személyi tulajdonú lakások kárhelyreállítására kapott állami támogatással összefüggésben keletkező kamatbevétel terhére az alábbiakban részletezett kiadási előirányzatokat hagyja jóvá:

- Szent Imre úti lakások átalakításánál 3 hónapra 83.000 Ft bér + járulékok 1 fő kőműves szakmunkás foglalkoztatására.
- Nagyszohoda út 29. sz. Temető út 2/I. sz. alatt épülő önkormányzati bérlakások és Nagyszohoda út 8. sz., Nagyszohoda út 36. sz., Kisszohoda út 13. sz. valamint Bethlen Gábor 4. szám alatt épülő gyorstechnológias lakások vízdíjának fedezetére a használatba vételi engedély kiadásának időpontjáig vízdíj jogcímen a vízmű által kibocsátott számla összegének megfelelő kiadási előirányzat használható fel.

- Az Úttörő út 1. szám alatti átmeneti elhelyezést biztosító épület áramdíjának fedezetére 10.332 Ft/hó.

- Temető út 2/I. szám alatti bérlakáshoz kapcsolódóan kerítés építési munkák díjának fedezetére kiviteli szerződés szerint 300.000 Ft pótelőirányzatot biztosít.

- Személyi tulajdonú lakások árvíz támogatásával kapcsolatos műszaki ellenőrzési és elszámoltatási feladatok ellátásához 1 fő műszaki ellenőr megbízási díjának fedezetére 2000. december 31. napjáig 100 eFt/hó megbízási díj + járulékaik előirányzatot biztosít.

Füzesabony Város Képviselő-testületének 133/2000./IX. 12./ számú határozata

Füzesabony Város Képviselő-testülete a 2000. szeptember 12-én megtartott ülésén megtárgyalta az Építési és Városfejlesztési Bizottság és a Pénzügyi Bizottság együttes javaslatát, mely az önkormányzati tulajdonú Füzesabony, Kossuth út 50. szám alatt lévő ingatlan elide-

genítésre való kijelöléséről szolt és úgy határozott:

1. Elidegenítésre jelöli ki a Füzesabony, Kossuth út 50. szám alatti 2051 hrsz-ú, 384 m² területű önkormányzati tulajdonú építési telket.

2. Az elidegenítésre kerülő ingatlan az önkormányzat árverési rendelete szerint nyilvános árverésen értékesítendő.

Füzesabony Város Képviselő-testületének 134/2000./IX. 12./ számú határozata

Füzesabony Város Képviselő-testülete a 2000. szeptember 12-én megtartott ülésén megtárgyalta az Építési és Városfejlesztési és a Pénzügyi Bizottság javaslatát, mely önkormányzati tulajdonú pártok által használt ingatlanok bérleti úton történő hasznosításáról szolt és úgy határozott, hogy:

1. Bérletbe adja az önkormányzati tulajdonú Füzesabony, Baross út 12. szám alatti /a Vöröskereszt által korábban használt/ helyiséget. A bérleti szerződés aláírásával a polgármestert hatalmazza meg.

2. Az önkormányzati tulajdonú pártok által használt helyiségek bérleti díját 2000. évre 50 Ft/m²/hó-ban állapítja meg. A közösen használt helyiségek díjhányadának fizetési kötelezettségében a használó felek állapodnak meg.

Füzesabony Város Képviselő-testületének 135/2000./IX. 12./ számú határozata

Füzesabony Város Képviselő-testülete a 2000. szeptember 12-én megtartott ülésén megtárgyalta az Építési és Városfejlesztési és a Pénzügyi Bizottságok javaslatát, mely a 2000. évi útpályázatokkal kapcsolatos képviselő-testületi határozatok módosításáról szolt és úgy határozott, hogy:

1. A Heves Megyei Területfejlesztési Tanácshoz benyújtott 2000. évre vonatkozó pályázatának tartalmi részét megváltoztatja és ezen pályázat keretében megvalósítandó útfelújítási munkák közül az Ady Endre út felújításától eltekint, azzal hogy a következő benyújtandó pályázat során az Ady Endre út felújítása elsőbbséget fog élvezni.

2. Az 1./ pontban foglaltak következtében a 2000. évi útpályázatok szerinti felújítási költség 25.890. Ft-ra csökken.

3. A felújításra kerülő utak forrásösszetétele az alábbiak szerint módosul:

TERKI támogatás: 15.000.000 Ft Önkormányzati saját forrás: 10.890.000 Ft

4. Az önkormányzati saját forrást 2000., 2001., 2002. években a lakásalapból biztosítja.

5. Jelen határozat módosítja a 22/2000. (II.15.) számú képviselő-testületi határozatot.

Füzesabony Város Képviselő-testületének 136/2000./IX. 12./ számú határozata

Füzesabony Város Képviselő-testülete úgy döntött, hogy a szennyvízelvezetés, mint kötelező közszolgáltatás bevezetésére 2000. évben nem kerül sor. A 2001. évi költségvetés tárgyalásakor megvizsgálják, hogy milyen támogatással lehet segíteni az új rákötéseket.

SPORT

Sakk

A füzesabonyi sakkozóknál nyáron sem volt pihenés. Egyéni versenyeken indultak és próbálták formában tartani tudásukat a bajnoki rajtig.

Egerben az „Agria” versenyen Hajnal Zoltán az 1. lett, míg a fiatal Antal László jó helyezést ért el a rangos mezőnyben.

Füzesabonyban a „Godál” emléktversenyen szintén erős mezőny gyűlt össze az ország minden részéből. A közel hetven főből tíz abonyi is asztalhoz ült és az elvárt eredményt érték el.

Szintén Füzesabonyban került sor Heves megye egyéni „rapid” sakkbajnokságára. A hazaiak közül 14-en indultak 40 fős mezőnyben és kitettek magukért, mert az első három helyet füzesabonyiak nyerték: 1. Hajnal Zoltán, 2. Hevesi Zoltán, 3. Hajnal Gyula, ... 7. Gál Péter, ... 11. Engel Tíbor, ... 14. Dr. Horváth Iván, 15. Sándor Tamás, 16. Antal László.

A következő állomás Hevesen a „Báder” emléktverseny lesz, egy héttel a bajnoki rajt előtt.

Október 29.-én indul az NB II-es csapatbajnokság. A soroláskor derült ki, hogy újra erős csoportban játszunk, mivel ide nyert besorolást az NB I B-ből kiesett két csapat is. Így 7-8 azonos képességű csapat versenyez a dobogós helyekért.

Nem akarunk mi sem lemaradni, ezért igazoltunk két mesterjelölt játékost a megyéből, és folyamatban van egy nemzetközi mester igazolása is Budapestről.

Tőlünk senki nem igazolt el, így megerősödve vesszük fel a versenyt a riválisokkal. Csapatunk újra a dobogós helyet tűzte ki célul. Hogy végül sikerül-e ott végezni, az jövő áprilisban kiderül.

Hajnal Gyula
szakosztályvezető

A városi kispályás labdarúgó-bajnokság eredményei

	Baráti kör	BIT	Debrői Hárslevelű	FC Füzes	Kertváros	O'Porto	Ördögi kör	Tekila SC	Vízmű
Baráti Kör		7-7	3-0	1-3	8-0	1-2	4-0	3-0	3-1
BIT	1-5		3-1	1-6	3-2	2-1	2-1	0-3	1-2
Debrői Hárslevelű	3-7	13-2		2-11	0-5	1-5	2-2	0-3	1-6
FC Füzes	3-2	7-0	8-1		6-3	1-1	7-1	2-2	1-4
Kertváros	3-6	5-1	1-1	1-3		2-3	2-3	1-5	1-2
O'Porto	4-3	3-0	8-1	1-2	3-1		3-0	1-5	0-6
Ördögi Kör	0-8	3-4	4-1	1-3	3-0	0-3		2-2	0-7
Tekila SC	1-3	1-0	1-2	0-1	5-3	1-2	3-3		3-7
Vízmű	5-1	5-2	9-3	4-2	2-2	3-1	2-4	4-2	
Rangers	3-6	2-3	3-0	0-3	3-4	0-6	1-1	0-3	2-5

A bajnokság végeredménye:

1. Vízmű	17	14	1	2	74-29	43
2. FC Füzes	17	13	2	2	69-25	41
3. Baráti Kör	17	12	-	5	71-30	36
4. O' Porto	17	11	1	5	47-29	34
5. Tekila SC	17	7	3	7	40-34	24
6. Ördögi Kör	17	4	4	9	28-54	16
7. BIT	17	5	-	12	25-68	15
8. Kertváros	17	3	2	12	36-57	11
9. Debrői Hárslevelű	17	2	2	13	32-81	8
10. Rangers	9	2	1	6	15-30	7

Augusztus 20 kupa

Öt csapat részvételével került lebonyolításra az „Augusztus 20” kupa. A rettenetes hőségben a csapatok körmérkőzéses formában játszottak a kupa elnyeréséért. Az alábbi eredmények születtek:

O'Porto – Baráti kör	4-1
Lk Bulls – BIT	1-0
Ördögi kör – O'Porto	2-2
BIT – Baráti kör	1-4
Lk Bulls – Ördögi kör	7-0
BIT – O'Porto	1-2
Baráti kör – Ördögi kör	2-1
O'Porto – Lk Bulls	1-0
Ördögi kör – BIT	2-4
Lk Bulls – Baráti kör	5-2

Kupagyőztes:	1. O'Porto	4	3	1	-	9-4	10p
	2. Lk Bulls	4	3	-	1	13-3	9p
	3. Baráti kör	4	2	-	2	9-11	6p
	4. BIT	4	1	-	3	6-9	3p
	5. Ördögi kör	4	-	1	3	5-15	1p

FUT ABONY

A huszadik alkalommal startoló FUT ABONY résztvevőit az időjárás nem fogadta kegyeibe. A rossz időben, végig permetező esőben az alábbi eredmények születtek:

Alsós lányok: 1. Csanálosi Zsófia Széchenyi Iskola 2. Molnár Nikolett Széchenyi Iskola 3. Balogh Zsanett Kömlő

Alsós fiúk: 1. Kádas Péter Sajószentpéter 2. Tóth Krisztián Tenk 3. Túró Richárd Kömlő

Felső lányok: 1.-2. Káli Ágnes Teleki Blanka Iskola, Fodor Lucia Teleki Blanka Iskola 3. Tóth Zsanett Teleki Blanka Iskola

Felső fiúk: 1. Tóth Péter Széchenyi Iskola 2. Orosz Béla Kömlő 3. Komlósi Gergő Tenk

Nők: 1. Czibolya Anna Budapest 2. Orsó Viktória Füzesabony 3. Ürmösné Bársony Judit Füzesabony

Férfiak: 1. Barakonyi Lajos Budapest 2. Barta Attila Füzesabony 3. Szabó Attila Füzesabony

A legtöbb tanulót mozgósító iskolák sorrendje:

1. Füzesabonyi Széchenyi István Általános Iskola 2. Kömlő 3. Tenk

A futónap támogatói voltak:

Bognár Tamás

Füzesabony Város Önkormányzata
Füzesabony Sportjáért Közalapítvány

Hajnal Gyula vállalkozó

Herbária füzesabonyi telepe

Karkus János vállalkozó

Kerékgyártó Rudolf vállalkozó

Támogatásukat ezúton is köszönjük!
Szoviár János

FÜZESABONYI HÍRADÓ - A város önkormányzatának tájékoztatója
Kiadásért felel: Gulyás László polgármester
Nyomdai előkészítés: Tompa Tamás, Füzesabony. Nyomda: BVB Kft. Eger